

VRHOVNO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Evidenčna številka: VS0016490

Datum odločbe: 07.11.2013

Opravična številka II.stopnje: VSM I Cp 313/2012

Senat: Anton Frantar (preds.), dr. Mateja Končina Peternel (poroč.), mag. Nina Betetto, Aljoša Rupel, Janez Vlaj

Področje: ZAVAROVALNO PRAVO

Institut: zavarovalna pogodba - zavarovanja avtomobilskega kaska - dolžnost plačila zavarovalnine ali odškodnine - dolžnost oškodovanca - skrbnost oškodovanca - preprečevanje nastanka zavarovalnega primera - zmanjšanje obveznosti zavarovalnice

Zveza: OZ člen 949, 949/1, 950, 950/1, 950/4.

Jedro

S sklenitvijo zavarovalne pogodbe zavarovalnica prevzame obveznost povrniti škodo, ki nastane z nastopom zavarovalnega primera. Vendar pa zaradi tega ravnanje potencialnega oškodovanca, zavarovanca, ne sme postati brezbržno oziroma manj skrbno, kot bi bilo, če zavarovalna pogodba ne bi bila sklenjena. Še vedno je zavarovanec dolžan storiti vse, da nastanek zavarovalnega primera prepreči, saj je on tisti, ki ima predmet zavarovanja pod nadzorom. Zato je v OZ v 950. členu uzakonjena dolžnost zavarovanca, da izvaja preventivne (po nastanku zavarovalnega primera pa tudi vse reševalne) ukrepe.

Izrek

Revizija se zavrne.

Tožnik krije sam svoje stroške revizijskega postopka.

Obrazložitev

1. Sodišče prve stopnje je zavrnilo tožnikov zahtevkov za plačilo zavarovalnine za ukradeno vozilo in za povrnitev stroškov, nastalih pri uveljavljanju zahtevka pred pravdo, v skupni višini 55.157,00 EUR s pripadajočimi zakonskimi zamudnimi obrestmi. Pritožbeno sodišče je tožnikovo pritožbo zavrnilo in izpodbijano sodbo potrdilo.

2. Tožnik vlaga revizijo, v kateri nižjima sodiščema očita zmotno uporabo materialnega prava, predlaga ugoditev reviziji z ugoditvijo tožbenemu zahtevku ter priglašča stroške. Po njegovem mnenju so v konkretni

zadevi izpolnjeni kriteriji po splošnih pogojih, po katerih je zavaroval riziko protipravne odtujitve vozila, čeprav je bilo njegovo vozilo v času tatvine odklenjeno - vzrok škode je bil presenetljiv, kratkotrajen in neodvisen od zavarovančeve volje. Tatvina je bila po tožnikovi oceni delo profesionalne kriminalne združbe, ki bi vozilo ukradla ne glede na to, ali je bilo zaklenjeno ali ne. Zavarovalno kritje za primer tatvine odklenjenega vozila v splošnih pogojih ni bilo izrecno izključeno (kakor je to praksa pri zavarovanju vozil, ki se dajejo v najem), zato bi sodišči morali zahtevku ugoditi tudi z upoštevanjem načela varstva zavarovanca kot šibkejše stranke. Tožnik ponavlja, da če bi vedel, da v primeru kraje nezaklenjenega vozila ni upravičen do zavarovalnine, bi zagotovo postopal drugače, kot je - ravnal bi bolj skrbno in bi avto zaklepal, čeprav očitno tudi s tem tatvine ne bi preprečil. Tožnik navaja, da splošne določbe zakona ne morejo veljati v odnosu do specialnih pravil splošnih pogojev, sicer slednji sploh ne bi bili potrebni. Nadalje ponavlja pritožbeno stališče, da bi pravilno uporabo zavarovalnih pogojev, ki bi vodila do izplačila zavarovalnine, pokazala tudi primerjava z vpogledom v zavarovalni spis drugega zavarovanca, česar pa sodišče ni izvedlo.

3. Revizija je bila vročena toženi stranki, ki nanjo ni odgovorila.

4. Revizija ni utemeljena.

5. S premoženjskim zavarovanjem, kamor spada tudi zavarovanje avtomobilskega kaska in delnega avtomobilskega kaska (konkretno kombinacija T - kritje škode zaradi tatvine, vlomske in roparske tatvine vozila, delov vozila in tatvine avtomobilskih ključev s stroškom menjave ključavnic na vozilu), se zagotavlja povrnitev škode, ki nastane v zavarovančevem premoženju, kadar nastane zavarovalni primer (prvi odstavek 949. člena Obligacijskega zakonika - v nadaljevanju OZ). S sklenitvijo zavarovalne pogodbe zavarovalnica prevzame obveznost povrniti škodo, ki nastane z nastopom zavarovalnega primera. Vendar pa zaradi tega ravnanje potencialnega oškodovanca, zavarovanca, ne sme postati brezбриžno oziroma manj skrbno, kot bi bilo, če zavarovalna pogodba ne bi bila sklenjena. Še vedno je zavarovanec dolžan storiti vse, da nastanek zavarovalnega primera prepreči, saj je on tisti, ki ima predmet zavarovanja pod nadzorom. Zato je v OZ v 950. členu uzakonjena dolžnost zavarovanca, da izvaja preventivne (po nastanku zavarovalnega primera pa tudi vse reševalne) ukrepe. Zakonska določba velja poleg zavarovalnih pogojev posamezne zavarovalnice, čeprav v njihovo vsebino ni povzeta. Ne drži revidentovo mnenje, da bi molk pogodbenega prava povzročil neveljavnost ali neuporabo splošno veljavne zakonske določbe. Celo nasprotno, v 39. členu konkretnih zavarovalnih pogojev je izrecno navedeno sicer splošno veljavno pravilo, da se za razmerje iz zavarovalne pogodbe uporabljajo tudi določbe OZ in drugih relevantnih predpisov, če zavarovalni pogoji izrecno ne določajo drugače.

6. Kateri so preventivni ukrepi, ki jih je zavarovanec dolžan izvajati, je stvar presoje v vsaki konkretni situaciji. Zato sta sodišči pravilno zavrnila vpogled v sicer podoben zavarovalni primer, saj so dejanske okoliščine v vsakem primeru lahko bistveno različne, tako ali tako pa pravna podlaga odločitve v sodnem postopku ni in ne more biti poslovna praksa tožene stranke.

7. Nesporno ugotovljeno ravnanje tožnika kot zavarovanca (vozilo je pustil odklenjeno, s prižganim motorjem, vklopljenimi smerokazi, na javnem in vsakomur dostopnem mestu) tudi po presoji revizijskega sodišča ne ustreza kriterijem dolžnega skrbnega ravnanja. Zahteva, da naj na javnih površinah zavarovanec ne pušča odklenjenega vozila, ni ne prestroga in ne neživiljenjska. Celó sam trdi, da bi, če bi ne računal na zavarovanje, ravnal bolj skrbno in drugače. Prav v tem se konkretizira njegova protipravna opustitev - njegovo ravnanje bi moralo namreč biti enako skrbno v obeh situacijah (ko bi riziko tatvine nosil sam ali pa zavarovalnica). Ni dvoma, da je bil riziko tatvine vozila zavarovan, vendar pa je pravilna presoja sodišč prve in druge stopnje, da izpolnitvena obveznost zavarovalnice ni nastopila zaradi revidentovega lahkomišelnega

ravnanja glede preprečevanja nastanka škode.

8. Ker razlogi, zaradi katerih je bila revizija vložena, niso podani, je vrhovno sodišče revizijo kot neutemeljeno zavrnilo po določbi 378. člena ZPP.

9. Ker tožnik z revizijo ni uspel, sam nosi svoje stroške revizijskega postopka (prvi odstavek 165. člena v zvezi s prvim odstavkom 154. člena ZPP).

Datum zadnje spremembe: 08.01.2014